

1927

MATI IN GOSPODINJA

Št. 25

Božič, praznik naših družin.

Malokatera doba cerkvenega leta je tako bogata na vzgojnih vplivih, kakor božična doba.

Se poznajo naše družine adventni čas, čas pričakovanja in priprave na prihod nebeškega Deteta. Stari in mladi, veliki in mali so se v teh štirih tednih pripravili: vse nedelje in tudi delavniki so bili določeni za prejem sv. zakramentov vseh družinskih članov.

Tudi vsem božnikom po naših družinah smo preskrbeli te nebeške tolažbe.

Pa tudi na zunaj smo pripravili vsak po svoji moči, da je naš dom lep in prijeten. Jaslice in tudi božično drevo nas zbira te dni, da se držimo res doma.

Je pa tudi praznik sam, ki govori in pridiguje glasneje in jasneje kot vsak pridigar. In naše slovenske matere, hvala Bogu, še vedno znajo božič prirediti za pravi praznik trdne in žive vere.

Kako se veseli otrok, ki ga je dobro mati poučila, da, komaj že čaka, da poklekne k jasicam, kjer leži Jezušček, obdan od Marije, Jožefa, angelov, pastirjev. Ni se treba bati, otrok ne bo obstal samo pri zunanostih; saj dobro ve celo zgodbo o Jezusovem prihodu. In kako lepo, lahko rečemo po božjem navdihnjenju razširja in obnavlja sam vse te resnice, ki mu jih je mati na lep, a preprost način razložila.

V iskreni ljubezni do božjega Deteta opravlja otrok svojo jutranjo in večerno molitev pred jasicami. O, že prav v nežni mladosti ga je mati naučila ljubkih molitvic, ki jih ne bo pozabil celo življenje. Malo otroško srcece moli, saj je polno svetega spoštovanja, ki mu ga je mati vlila vanj.

A pri sami molitvi ne obstane! Mati ga je učila, če hoče biti Juzuščekov prijatelj, mora biti čist in nadožjen, kakor Juzušček sam, pokoren, skromen in ponižen, resničen in marljiv kakor Juzušček. O, ta zgled malega nebeškega Prijatelja je vedno, posebno pa v božičnem času najuspešnejši način in najboljša merilo za vse vzgojno delo.

Mati naj bo uverjena, da taka razmišljanja z otroki ob jasicah mnogo več store, kakor svarila, opomini in kazni pri vzgoji.

Je pa tudi božični čas in lepi mi ob jasicah kaj primeren čas za vsako mater, da si vpriči najboljših dveh vzgojiteljev, Marije in Jožefa zastavi glede svoje vzgoje nekatera vprašanja, ki si bo ob jasicah dala nanie najtočnejši in najresničnejši odgovor. Nekatera taka vprašanja bi bila: Ali me otrok uboga? Res, točno in z veseljem? Kje je vzrok, če me ne? Ali je v moji vzgoji dobrota in milina ter strožnost in doslednost v ravnesju? Ali je mojemu otroku okolica in družba, v katero zahaja, koristna ali škodljiva? Ali poznam vse dobre in vse slabe lastnosti mojega otroka?

Kako bom v prihodnje dobre pospeševala, slabe ovirala?

Ali gledam na to, da vzgajam tudi njegovo dušo in ne gojim samo telesa?

Ali gledam na to, da je njegovo obnašanje vedno dostojno in vljudno?

Kako sama pripomorem k temu s svojim zgledom?

Ali je moj otrok dober, t. j. brez samoljubja, škodoželjnosti, nevoščljivosti? Ali je usmiljen, dobrosrčen do ljudi in živali?

Ali ne govorim in ukazujem preveč?

Ali kaznujem, kadar je treba?

Ali molim za svojega otroka?

Ali sem si svesta, da zastopam pri otroku božje mesto?

Odgovori na taka in podobna vprašanja so materi najboljši kazipot za nadaljnje vzgojno delo.

Dr. Matej Justin:

Higijeno v naše domove!

Kako lahko človek, ki je navezan na stalno bivanje v isti hiši, zboli in tam postane žrtev razmer, to neč vam v naslednjih vrstah dokažem.

Največkrat človek, ki je navezan na bivanje v nezdravih stanovanjih, oboli na pljučih.

Človeška pljuča so ustvarjena za dihanje. Vdihavati pa moramo čist zrak. Ljudje, ki bivajo vedno v svežem zraku, malokaterikrat zbolijo na pljučih. Videli smo za časa svetovne vojne na tisoče in tisoče bolnikov in ranjencev, vojakov, ki so bili stalno podnevi in ponoči na vetru, dežju in snegu na prostem in ne spominjam se, da bi kdo obolev na pljučnici. Tudi nahodi in druga pljučna obolenja, ki bi nastala vsled trajnega bivanja na prostem, nisem videl. Le oni, ki so po čudnih slučajih in vsled hitre in ne natančne prebire od strani vojaških komisij — saj je moralo itak vse iti na vojsko — bili vtaknjeni v vojaško suknjo in so nosili s seboj kal jetike, le-ti so zboleli, toda le vsled velikih naporov v fronti, ne vsled bivanja na prostem. Na pljučih so v splošnem obolevali le oni, ki so bili po pisarnah, ki so se držali v ozadju po hišah in se stiskali po zaduhlih stanovanjih. Skratka: svež zrak, vdihan v naša pljuča, je predpogoj, da ostanejo pljuča zdrava.

Kje je zrak svež, dober, kje pa ni? Na prostem, na polju, na vrtu, v gozdu, na gorah je zrak tak, kakor ga naša pljuča potrebujejo. Kakšen zrak je pa v sobi, posebno v nezdravi sobi v nehygieničnem stanovanju? V stanovanju, v katerem se podnevi biva, ponoči pa spi, v hiši, v kateri se sraži obleka, v sobi, kjer se sraščajo čevlje, pometa pod, postilja itd. Gospodinja, naredi sledeči poskus: Če prideš jutraj rano v nedeljo od prve sv. maše in je cerkev oddaljena in si se navžila malo svežega zraka, pa vstopiš v spalnico, ki si jo pustila pri odhodu v cerkev zaprto — tedaj te dregne v nos nek neprijeten duh. Če

odpreš okno in morda posije solnce skozi špranjo, vidiš, kako miglja na tisoče in milijone majhnih praškov na tem pramenu in to v sobi, kjer ni morda eno ali dve uri nikdo hodil, razmetaval in pometal. Če pa začneš postiljati in z roko udariš po odeji, vidiš, da se vzdigne polno prahu iz odeje tudi, če si včeraj odejo stepla in očistila. Kako to? se vprašuješ. Nič čudnega. Prahu se dela v sobi vedno dosti, nanosi se ga vse polno s črevlji, z obleko, se tvori s pometanjem, in če imaš majhna okna in če še tistih ne odpiráš, kadar čistiš in popravljaš, potem se ves prah, ki ga pri popravljanju napraviš, mora nekam vsteti. In kam se vsede? Na stene, na predmete, ki so v sobi, na peč, na omaro, na posteljo, na odejo, skratka po celi sobi. Kakšen pomen ima ta prah? Vsak prah ima svoj duh in ker prah plove po zraku, ima zrak ki ga vdihavaš, nekaj neprijeten primesek. Vzduh je zaduhel, zrak ni čist.

Toda to še ne bi bilo najhuje. Človek veliko prahu vdihava in človeška narava je tudi proti temu oborožena. V nosu imamo sluz, vijugasto krivino in na njej vse polno mokrih lask. Prah ostane po veliki večini v nosu, zrak, ki ga skozi nos vdihavamo, pusti skoro ves prah v nosu, se tu očisti in gre precej čist naprej v pljuča. V pljučih se pa zrak v jako majhnih delcih porazdeli po celih pljučih in pride skoro v neposredno dotiko s krvjo. Kri vzame nase iz tega vdihanega zraka kisik, odda pa zraku nepotrebne snovi, ki so se v telesu nabrale in ki se morajo izločiti. Izdihan zrak ima torej v sebi zelo veliko slabih snovi. Tako si razložimo, zakaj je zrak jutraj v zaprti sobi, kjer je spalo veliko ljudi, cela družina, slab, zakaj je njegov duh neprijeten.

Prahu se torej do gotove mere ubramimo, če vdihamo skozi nos. V pljuča pride prečiščen zrak. To bi še bilo, toda nekaj drugega je. S prahom in slabim zrakom vdihavamo tudi bacile. O tem bomo govorili prihodnjik.

Kuhinja.

Klobase brez črev. Skuhaj čisto svinjska pljuča, med kuhanjem jim pridi nekoliko peteršilja; kuhane vzemi iz juhe, ki jo postavi v stran, pljuča pa drobno zreži in seskljaj (odstrani kar je slabega in trdega). Potem deni v kozo za čno žlico masti, vroči prideni nekoliko drobno zrezane čebule, da se nekoliko speni in ne zarumeni, prideni tudi pljuča, katera med vednim mešanjem duši dve minuti; nato prideni pol litra opranega riža ali kaše in duši še eno minuto, prilij 1½ litra juhe, v kateri so se kuhala pljuča (pa ne vso naenkrat), velik ščep popra in majaronovih plev, za nožovo lonico cimeta in nageljnovih žbic, osoli in pokrito kuha 20 do 25 minut, da se riž ali kaša zmehča. Jed naloži na krožnik in postavi s kislim zeljem na mizo. Jed je izvrstna in tečna.

Svinjsko meso s krompirjem. Pol kg ne premastnega svinjskega mesa zreži na majhne kocke. V kozi pa razgrej eno žlico masti, zarumeni v njej eno drobno zrezano čebulo, prideni eno drobno zrezano papriko iz kisa, ki ji pa odstrani peške, 1—2 paradižnika (ako jih imaš v slani vodi ali pa deni 1—2 žlici paradižnikove mezge) in že zrezano meso; nato vse skupaj osoli in prikrito duši, da se nekoliko zmehta, potem pa prideni še približno štiri olupljene surove in na kocke zrezane krompirje. Kozo pokrij, jed pa včasih premešaj in ji dolij nekaj žlic juhe ali vode. Jed duši na ta način do mehkega.

Potica iz ajdove moke z orehi. Popari v skledi pol litra ajdove moke s pol litra osoljenega kropa (ali pa deni pol vode pol mleka), dobro s kuhinjsko zmešaj in ko se nekoliko ohladi, prideni $1\frac{1}{2}$ dkg droži, namočenih v dveh žlicah mlačnega mleka ali vode, vse dobro zmešaj in pogneti s $\frac{3}{4}$ litrom pšenične moke. Potem potresi testo z moko, pokrij s prtičem in postavi na gorko, da vzhaja. Vzhajano testo razvaljaj kolikor mogoče na tanko pomaži s pripravljenim nadevom in testo tesno skupaj zvij in ga položi v pomazan model, katerega postavi na gorko, da vzide. Vshajano pa pomaži po vrhu s smetano in peci v precej vroči pečici eno uro.

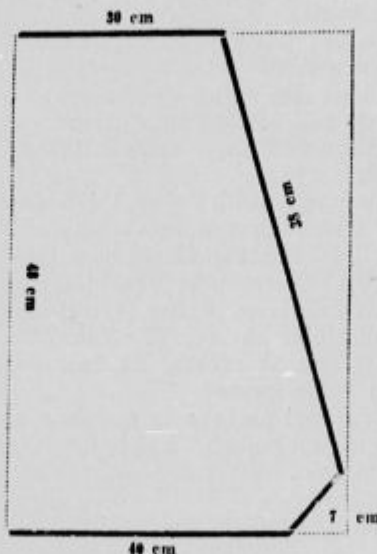
Nadev. Zmešaj štiri žlice topljene smetane, eno drobno jajce, dve pesti zmletih orehov, eno žlico sladkorja in ščep cimeta, potresi po nadevu še eno pest krušnih drobtin.

Jabolčni pire. Speci jabolka v pečici, da so mehka. Pečena olupi in pretlači skozi sito, tako napravljeno jabolčno kašo pa naloži na krožnik v kupček, ki ga dobro potresi s sladkorjem. Razgrej kuhinjske vilice in jih polagaj po sladkorju na kaši, da se zarumeni. To kašo postavi kot pri kuho na mizo.

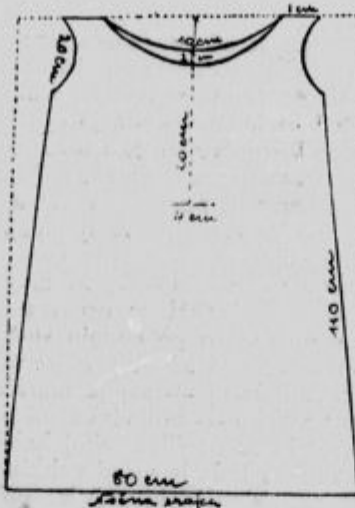
Šivilja.

Ženska srajca, ki se na rami zapne. Za to srajco bomo rabili 2 m 30 cm bombažne tkanine 80 cm široke. Vrezali bomo na ta način: Blago namenjeno za srajco bomo prepognili na dva enaka dela in jih prerežali. Najprej odrežemo sprednji del. Blago prepognemo po dolgem čez sredo. Na pripognjenem delu odmerimo na počez 18 cm in na dolgost 19 cm. Od točke 18 do 19 zaokroženo izrežemo. Naramnica naj bo tri centimetre široka. Od zgornjega roba tkanine odmerimo 19 cm na dolgost in od tu počez namerimo 32 cm. Od naramnice odrežemo zaokroženo do zaznamovane točke 32. Od tu pa napošev do konca blaga. Zadnji del režemo isto tako le s tem razočkom, da odrežemo srednjo odprtino za 3 cm višje, tako da je izreza za 3 cm višja. Potem sešijemo ob roboh obe poli skupaj s francoskim šivom. Naramnice podložimo na spodnji strani 4 cm dolžine. Srednjo in naramno izrezo obšijemo s trakci, ki se dobe v trgovinah in so po $1\frac{1}{2}$ cm široki. Lahko pa tudi s 15 cm širokim na pošev rezanim blagom, tako da šivamo na desni strani ob obeh robih. Sešito obrnemo, tako da je rob ob robu, potem zapognemo prišito blago in šivamo ob robu ne spodnji strani. Sraico

olepšamo s čipkami ali pa z vsitki. Zdolaj jo zarobimo. Na naramnice prišijemo gumb in naredimo gumbnice. Gumbce prišijemo na naramnice sprednje pole. Gumbnice pa naredimo na naramnicah zadnje pole.

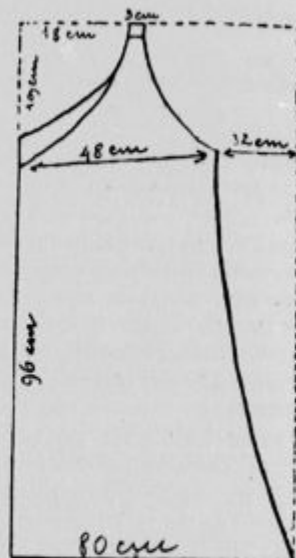

To in zadnjič opisano srajco nosimo po dnevi. A dobro je, če imamo po noči **nočne srajce**, ki so nekoliko daljše, širše in imajo rokave. Za tako srajco rabimo tri metre tkanine 80 cm široke. Od tega blaga odrežemo 40 cm za rokave.

Blago prepognemo na dva enaka dela. Na obeh straneh odmerimo zgoraj 14 cm, potegnemo črto poševno do obeh koncev blaga in potem odrežemo. Potem odmerimo za naramnice po 8 cm. Od tu zaokrožimo črto tako, da bo sredina sprednje pole dolga 12 cm. Sredina zadnje pa 10 cm. Za rokave izrežemo malo zaokroženo 20 cm na dolgost, kot je na sliki vidno. Srajco sešijemo, zdolaj zarobimo za dva centimetra. Zadnji del naberemo v toliko, da je širok 30 cm. Srednji del prerežemo vodoravno po sredi 20 cm globoko. Prerez je širok na obeh straneh štiri centimetre. Prerez se za štiri centimetre zapogne in prešije. Na sprednjih delih naredimo robe ali pa naberemo v toliko skupaj, da je zoženo na 34 cm. Vsa vratna širina meri 64 cm. To odprtino obšijemo in olepšamo kakor gori opisano.

Za rokave rabimo 40 cm tkanine. Rokave odrežemo na pošev, tako da znaša zgornja širina 40 cm, spodnja pa 30 cm.

Potem jih sešijemo, zarobimo na dva centimetra. Prišijemo jih k odprtini tako, da sta šivna rokava in šiv na srajci skupaj.

Vse te mere se seveda morajo pri različnih velikostih spreminjati.

Vigrednicam.

sporoča uprava in uredništvo, da velja razpis nagrad za pridne nabiralke le do 10. januarja. Zato le hitro nabirajte nove naročnice in naslove takoj pošljite na Upravo »Vigredi«, Ljubljana, Ljudski dom.

»Vigred« brez priloge stane za celo leto 25 Din (za inozemstvo 32 Din).

»Vigred« s priložo (za ročna dela in kroje) za celo leto 50 Din (za inozemstvo 64 Din).

Pripominjamo pa, da je samo ena povest več vredna, kolikor znaša cela naročnina.

»Vigred« je edini kat. ženski list, zato na delo zanj!

Dekliški oder.

Slov. orliška zveza izda za novo leto knjižico z dramatičnimi igrami s samo ženskimi vlogami. Ker je povpraševanje po igrah s samo ženskimi vlogami zelo veliko, pričakujemo zlasti od Marijinih družb, dekliških zvez in Orliških krožkov že vnaprej mnogo naročil. Zlasti za praznovanje Materinega dne v marcu bodo te igre prav dobrodošle.

Trpežni plašč 420 61 265
Moderni velour 800 600 650
Otoman in pilš 1420 1210 980

Krila, bluze, kostume, obleke in razni jumperji. Nudi se samo prvo vrstno blago, zakar jamči sloves trdke.

VELETRGOVINA
R. STERMECKI, CELJE.

Velika inventurna prodaja.

Ameriški državniki o verski vzgoji.

Ko so bili naši žerjavovci v vladi, so poizkušali na razne načine verski pouk na šolah odpraviti ali ga vsaj tako skrčiti in preurediti, da bi ne dosegel svojega smotra. Zato bo morda prav, če spomnimo žerjavovce, kaj sta o verski vzgoji nedavno povedala dva velika ameriška državnika, ki gotovo nista klerikalca.

Predsednik Zedinjenih držav Amerike je med drugim rekel: »Neprestano se trudimo, da si pridobimo znanje, ki naj nam pomaga do svetnega blagostanja, malo se pa brigamo za modrost, ki vodi v večnost. Toda vsa naša sedanja znanost in umetnost ne bodeta zadostovali, da zajamčimo na našem narodu resničen napredek in nas ne bosta osvobodili od površnosti in ne bosta nam dali kulture, ki bi imela trajno vrednost. Ako naše šole ne bodo pravi božji hrami, katerim se bo približevala mladina s spoštovanjem, ki ga daje vera, bomo doživeli bridka razočaranja, kajti v šoli pridobljeno znanje bo uporabljala mladina v slabo in ne v dobro. Držimo se strogo nauka, ki sta ga proglasila že David in Salomon, da je strah božji začetek modrosti.

Ameriški državni tajnik Davis pa je izjavil: »Narodna duša bo umrla, ako otroško srce in um ne bosta vzgojena po zakonih vere. Naj reče kdo, kar hoče, pravega reda ne bo nikjer ne v družini ne v državi, ako ne bo temeljil na — veri.«

Nove knjige.

Otroci solncea. Spisal dr. Ivan Pregelj. — Ljudska knjižnica zvezek 26 (ali 27?). — Ena najboljših Pregeljevih povesti. Značaji nastopajočih oseb so izklesani kot prave umetnine. Vse njih razgibano notranje življenje ti s par potezami v obliki dvogovora tako nazorno nariše, da imaš užitek že ob samih krepih in točni besedi. Kdor bo prebral, bo knjigo znova vzel v roko. Vezava v platno z naslovno vineto je prav posebno lična. Papir pa je slab. Škoda knjige. Ali Pregelj res ne sme iziti na vsaj srednje dobrem papirju? To velja v še večji meri za »Tolmince«, o katerih smo spregovorili zadnjič. »Otroci solncea« stanejo nevezani Din 24, vezani Din 32. Naročati v Jugoslovanski knjižarni.

Krivopriročnik, II. zvezek Ljudskega odra, je izšel v drugi popravljeni izdaji. Zahteva 5 moških in 5 ženskih vlog. Le tri od teh so večje in težje. Knjižica stane nevezana 18 Din.

Ob tihih urah. Napisal dr. p. Roman Tominec. Prav za prav so to govori, ki so bili podani učiteljcem pri duhovnih vajah. Običajno snov v duhovnih vajah je obdelana v čisto novi obliki, ki veliko bolj odgovarja sedanjemu načinu našega mišljenja in čuvstvanja. Zato tako obdelani govori pač drugače vplivajo na poslušalstvo, ki ima svoje dušne strune čisto drugače uglašene kot je bilo to recimo pred sto leti. Brez dvoma so Ignacije duhovne vaje po svoji notranji vsebini, ki se nikdar izpremenila ne bo in se ne more, primerne in potrebne v vsakem času in vsakemu človeku, oblika pa je pač odgovarjala miselnosti in čuvstvanju tistega časa, danes pa gleda svet zo-

pet čisto od druge strani na čednost in greh, zato je o vsem tem treba čisto z drugega vidika govoriti. Pričujoča knjiga je nekoliko kretnila na novo pot, zato ni čuda, da so te govore radi poslušali in želeli natisa.

»Žena z zaprtimi očmi« je povest, povzela iz delavskega življenja ter je že takrat, ko je izhajala v delavskem listu »Pravica«, imela veliko vnetih čitateljev. Prav iskreno priporočamo! Nevezana stane Din 20, vezana Din 27. Dobi se po knjižarnah in pri »Jugoslovanski strokovni zvezi«, Ljubljana, Stari trg 2, I. nad.

Domače in tuje živali v podobah. 156 četrtonožnih živali iz celega sveta v naravnih barvah. Za otroke izredno poučna knjižica in tudi odrasli jo bodo radi pregledovali, zlasti nam čisto tuje živali iz južnih zemelj. Knjiga stane Din 30 ter se dobi v Jugoslovanski knjižarni in Ljubljani.

NAZNANILA.

n Vsaka objava prireditve, pri kateri se običajno pobira vstopnina stane tolikokrat po 25 par, kolikor besedi ali številki obsega. Denar se mora vpslati naprej, lahko v znamkah. Brez vnapijšnjega plačila se objava ne priobči.

d **Zaupnike**, ki so prejeli koledar naše Kmetijske zveze v razprodajo prosimo, da bi ga res hitro razpečali. Prav nujno pa prosimo, da preostale izvide brž vrnejo. Poštino za vrneno izvide povrnemo. Kdor bi prepozno pošiljal nazaj, je kriv, da koledar ostane nerazprodan. — Tajništvo Jugoslovanske Kmetijske zveze.

n **St. Jurij pod Kumom.** Kat. prosv. društvo vprizori na praznik Sv. Stefana in na Sv. tri Kralje po 10. maši igr: Deseti brat po Jurčičevem romanu. V igri nastopa 25 oseb.

n **Orlovski odsek v Soderici** priredi na Stefanji dan znamenito Gogoljevo komedijo »Revizor«. Začetek ob 3 pop.

n **Duhovniški tečaj** za orlovsko delo se bo vršil 27., 28. in 29. t. m. Gospode duhovnike prosimo, da pošljejo svoje prijave najkasneje do 20. t. m. Navedejo naj, če reflektirajo na hrano in stanovanje. Vprašanja, ki se bodo obravnavala so jako važna. Zato pričakujemo, da se bodo gospodje vabilu v čim obilnejšem številu odzvali.

POSLANO.

Ker se še vedno širi govorica, da sem prestopil k samostojni kmetijski stranki in to ob priliki ponovne volitve občinskega strošinstva, ugotavljam, da so se prav radi tega, ker nisem hotel prestopiti ter zatajiti svojega mišljenja razbila pogajanja s samostojno kmetijsko stranko in tudi radi tega, ker se je eden izmed samostojnih odbornikov izjavil, da klerikalca ne bo nikdar volil, čeprav se danes že priljuje klerikalcem.

Ugotavljam tudi, da tisti, ki to govorico razširjajo in mene s tem blatijo, danes hodijo okrog samostojnežev in so moške švigašvaga.

Jaz pa sem bil mož na svojem mestu in kot tak hočem tudi ostati vnaprej — in delati hočem le za pravice vseh občanov enako. Prevoje, dne 17. dec. 1927, Alojzij Požar, posestnik in trgovec.

Budilke in zlatništvo
kupite najceneje pri urarju
L. Vilher, Ljubljana,
Sv. Petra c. 26 (pri Zmajskem mostu).

AJDOVA MOKA 1 kg Din 5.—,
KORUŽNI ZDROB kg Din 3.50
prvovrstni izdelki od 25 kg naprej, pošilja **PAVEL SEDEJ**, umetni mlin, JAVORNIK, Gorenjsko.

Jugoslov. strokovna zveza.

Strokovne zveze.

Da more JSZ v strokovnem oziru uspešno delovati in vršiti pregled čez položaj v vseh važnih strokah, organizira svoje člane po strokah v poklicne strokovne zveze. Tako ima priliko pristopiti k JSZ v zaščito svojih gospodarskih in kulturnih interesov vsak delavec, privatni in javni uradnik, ki sam zase ne pomeni nič, v skupnosti in močni organizaciji pa lahko vse. Danes obstajajo sledeče poklicne strokovne zveze JSZ: »Prometna zveza«, »Rudarska zveza«, »Tovarniška zveza«, »Strokovna zveza privatnih nameščencev«, »Poselska zveza«, »Strokovna zveza tobačnih uslužbencev«, »Strokovna zveza viničarjev«, »Stavbniška in lesna zveza«, »Strokovna zveza mestnih uslužbencev«. Poleg teh obstajajo še razna društva in skupine raznih poklicev, ki so vključene v JSZ. Iz krajev, kjer še ne obstoja organizacija JSZ, se lahko posamezniki prijavijo po dopisnici na Jugoslovansko strokovno zvezo, Stari trg 2-I v Ljubljani.

Socialne institucije.

Jugoslovanska strokovna zveza sodeluje v »Delavski zbornici«, Okrožnem uradu za varovanje delavcev in pri borzah dela. V interesu vsakega člana je, da se v spornih zadevah svoje službe in pravic obrne najprej na JSZ, ki v slučaju potrebe posreduje na pristojnem mestu, t. j. pri zgoraj omenjenih institucijah, ali pri državnih in privatnih uradih in vladi. V interesu vsakega delavca, privatnega in javnega uradnika je, da pristopi k JSZ in se tako v enotni fronti bori za pravice delovnih stanov, za nov boljši in pravični, krščansko socialističen družabni red.

Gospodarski odsek JSZ.

»Žena z odprtimi očmi«. Roman, katerega je izdala Jugoslovanska strokovna zveza v obliki lične knjige, je vzbudil kot podlistek v »Pravici« velikansko zanimanje. Knjiga se dobi za 20 Din pri vseh podružnicah Jugoslovanske strokovne zveze, v Ljubljani pa v knjižarnah in pri Jugoslovanski strokovni zvezi na Starem trgu 2-I. Ker je zaloga mala, priporočamo hitro nabavo.

Izseljeniški odsek JSZ.

Izseljeniško vprašanje je naše slovensko kulturno in narodno vprašanje. Ker smo prejeli od naših inozemskih katoliških društev nujne prošnje, da jim pošljemo: »Moja prva čitanka«, abecednik, »Mali katekizem«, »Krščanski nauk za prvence«, knjižico »Pojte, mašno knjigo« Šolski molitvenik, »Molitvenik« (Mohorjeve družbe), »Evangeljska zbirnica« in razne koledarje za l. 1928., ki jih izdajajo naše korporacije, vljudo in nujno prosimo privatnike, naša društva in knjigo-tržce, da eventualno odvisne izvide zgoraj navedenih knjig pošljejo na »Izseljeniški odsek JSZ«, Ljubljana. Stari trg 2-I. Duševna beda naših izseljencev v Franciji, Nemčiji, Belgiji in na Holandskem je strašna. Komur je pri sreči, da ohranimo naše brate in sestre v tuji domovini in veri, prosimo, da se naši nujni prošnji odzove.

Poravnajte naročninol

Za naše male.

Jezusčkovo rojstvo.

Ko je rimski cesar Avgust izdal povelje, da se morajo vsi prebivalci Judovske dežele popisati, vsak v svojem rojstnem kraju, je bil sv. Jožef žalosten, da mora tudi Marija z njim na tako dolgo in težavno pot. Marija pa ga je potolažila: »Nič ne maraj, Jožef! Saj stoji zapisano, da bo Odrešenik v Betlehemu rojen. Gotovo nam bo Bog na tej poti poslal Odrešenika!«

To je rekla tudi svoji materi sv. Ani. Ta je že od nekdaj trdno pričakovala, da bo ta nebeški otročiček v njeni hiši prišel na svet in je imela zanj že pripravljeno čudovitolepo zibko. Zato ji ni bilo kar nič všeč, kar je Marija govorila o Betlehemu.

Sv. Ana bi bila tako rada dala Mariji in Jožefu na pot raznih dobrih stvari, pa nista hotela, ker sta hotela ostati revna, kakor sta se zaobljubila. S seboj sta vzela le osla, na katerem bi jezdil, kateri bi se utrudil od hoje, in pa vola, ki ga je mislil Jožef po poti kje prodati, da bi z izkupičkom plačal pri cesarskem uradu predpisane pristojbine.

Ko sta prišla v Betlehem, so bila že vsa prenočišča prenapolnjena. Zato sta šla ven iz mesta v samotno duplino. V tej duplini so imeli pastirji hlev za silo. Jasli so stali notri; k njim je Jožef privezal osla in vola ter jima je dal jesti. Ker je bila že noč, sta tudi Jožef in Marija pripravljala borno ležišče in legla k počitku. Opolnoči pa je prišel Jezusček, božji Sin, na svet. Marija ga je vsa srečna zavila v plenice in položila na slamo v jasli; vol in osel pa sta dihala v Jezusčka in ga grela s svojo sapo.

Oč tistem času pa je bil Betlehem in vsa okolica v luči in svetlobi, kakor po dnevi. Vnočrad Enadi je tisto noč vzcvetel in tudi že dozorel grozdje.

Hlev pa so v hišo napolnili nebeški angeli in so peli Jezusčku prelepe pesmi.

Tam blizu pa so čuli trije pastirji pri svojih čredah. Bili so to pobožni možje, ki so že dolgo pričakovali Odrešenika. Tem se je prikazal angel in jim je naznanil, kaj se je v votlini poleg Betlehema zgodilo. Takoj so se odpravili tja in so vzeli s seboj tudi razne darove. Od tistega časa so vsi trije služili le Jezusu, Mariji in Jožefu. Vse svoje življenje so posvetili Odrešeniku sveta in ko so umrli, so jih pokopali prav na tistem mestu, kjer se jim je angel prikazal.

Ko se je zdanilo, je bil prvičkrat po cellem svetu sveti božični dan. V srcih vseh ljudi je bilo samo veselje, a nihče ni vedel zakaj.

Najbolj žalostni in ubogi so bili tisti dan potolaženi in srečni. Živali so veselo skakale kakor takrat, ko se jim je najbolje godi in ptičice so nele tako veselo, kakor še nikoli prej. Celo sonce je lepše

in svetlejšje sijalo kakor druge dni in oblaki na nebu so bili vsi z zlatom obrobljeni.

Cesar Avgust je ukazal po vsem rimskem svetu razpostaviti visoke stebre s svojo sliko, ki naj bi jo ljudje molili. Tisti prvi božični dan mu je prišlo na misel, da je vprašal duhovnico, če bi ne kazalo razglasiti v Rimu molilni dan. Duhovnica pa je pogledala kvišku in je cesarju z roko pokazala sonce, ki je bilo krog in krog obdano z zlatimi žarki, ki so segali prav do zemlje. Sredi solnca pa je stala žena z Detetom v naročju. In duhovnica je rekla: »O, cesar, prepovej molitve pred svojimi podobami; Počju se je rodil Sin in samo Njemu naj velja molitev!«

Cesar je res prepovedal molitve svoje podobe in je v svoji palači postavil oltar, vanj pa je dal vdolbsti besede: »Božjemu Sinu!«

Prvi božični dan je strela z jasnega neba udarila v mnogo malikov po cellem svetu, da so se zrušili v prah.

Marija in Jožef na nista prav nič vedela o teh znamenjih, ki so se godila po svetu. Sede la sta ob jaslicah in vsa srečna gledala božje Dete.

Markec spet doma.

O, saj smo vedeli, da Markec ne bo zdržal dolgo z doma. Saj veste, kako pravi pregovor: Povsod je dobro, doma najbolje. Tudi Markec je kmalu spoznal, da je to res. Prav prijetno je sicer bilo, ko sta z vetrčkom letela čez drn in strn; še prijetnejše seveda na sadnem vrtu pri polnih jablanah. Tudi tedaj, ko je vetrček hudo mušno stresal listje raz drevje in se je Markec lovil z njim po travniku, mu še ni postalo dolgčas. In še tedaj, ko sta se vozarila po zračnih višinah preko gozdov in travnikov mu je šlo še samo na smeh.

Toda, ko sta srečala že celo vrsto oblakov in meglic, pa je začela Markcu pokrajina tako zelo znana postajati in se mu je nenadoma kar milo storilo. Spoznal je bil namreč svoj domači kraj in med drevjem tudi domačo hišo. Takrat pa ni mogel več zdržati. Milo je zajokal in — meni se zdi, da je prav takrat padlo nekaj precej debelih kapelj iz tistega oblaka — njegove solze, ki so potrkale na domače okno. V joku je poprosil veterčka, naj ga vendar spusti nizdol, da gre domov, domov — k mami.

In veterček je bil dobrega srca. Četudi bi bil še rad vozaril po zraku in po svetlu s svojim prijateljem, je naravnal svoj zračni voz proti Markčevemu domu. Niže in niže sta se spuščala. Markec je mislil, da obstaneta kar vrhu strehe in je že premišljeval, kako bi zlezal doli, da bo prej pri mami; pa veterček se je še enkrat zasukal in je spustil Markca prav pred vrtnimi vrati na tla.

Danes ju vidimo, kako se poslavljata. Morebiti se dogovarjata za nov izlet? Bog ve!

Uganke.

Pri nas imamo teto, ki prerokuje vreme, a se včasih tudi zmoti. Nikoli se pa ne zmoti, če jo vprašamo za katerikoli praznik v cellem letu; natančno tudi ve, kdaj se začne letni časi in ve celo za uro, kdaj sonce in luna mrkne. Sporočite mi, če imate tudi pri vas to učeno teto in kako ji je ime!

(Pratka.)

Naš oče imajo dobro prijateljico. Če gredo na daljšo pot, posebno pa v hriba, jo gotovo vzamejo s sabo. Doma pa se ne menijo zanjo, le, če smo otroci poredni, nam jo pokažejo in jih takoj razumemo. Kdo je ta dobra prijateljica?

(Patica.)

Pri naši hiši je dekla, ki se zvečer ne vleže spat kot drugi, ampak kar v kolu stoji celo noč. Zjutraj pa jo mati kaj hitro rabijo; iz vseh kotov izženejo z njo vso nesnago, potem jo pa zopet postavijo v kot. Ali veš, kdo je to?

(Mleča.)

Kdor jo naredi, je ne mara; kdor jo kupi, ni njegova; kdor jo nosi, je ne obdrži; kdor jo pa rabi, ne ve za to. Kaj je to?

(Mrtvaška krsta.)

Kdo zna višje skakati kakor Šmarna gora?

(Vlekdo, ker Šmarna gora sploh ne skače.)

Kaj žge in peče, pa ne zgori?

(Kopriva.)

Kaj prileze skozi grmovje, pa nič ne žumi?

(Solčni žarek.)

Kdaj je učenec nad svojim učiteljem?

(Če stanejo eno nad drugo.)

Kdaj je pečenka najbolj okusna?

(Kadar jo jemo.)